



# Začiatky nestora československej psychológie sa viažu na Prešov

činnosť v oblasti aplikovanej psychológie. Mala niekoľko oddelení, o. i. Oddelenie psychologického poradenstva a výberu pracovníkov, ktoré poskytovalo služby pre 15-ročný dorast končiaci povinnú dochádzku, pre maturantov pri voľbe povolania či ďalšieho štúdia, pre ich rodičov a pri výbere a zaraďovaní učňov i dospelých do zamestnania. Pobočka zároveň metodicky viedla psychotechnické referáty pri okresných úradoch práce na východnom Slovensku.

V roku 1951 prešiel mladý Dr. J. Koščo na detašované pracovisko Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Košiciach, kde v predchádzajúcich rokoch (1948 - 1951) prednášal psychológiu ako externý pracovník. Zúčastňoval sa na premenách tejto fakulty na Vysokú školu pedagogickú. Po jej presťahovaní do Prešova založil a viedol Katedru psychológie, pedagogiky a školskej praxe a ďalej rozvíjal psychológiu na východnom Slovensku. Vyučoval všeobecnú, vývinovú, pedagogickú psychológiu a psychológiu vyššej nervovej činnosti, a to až do roku 1956, keď odišiel pracovať na UK do Bratislavy. Jeho manželka pôsobila na Pedagogickej fakulte v Prešove ako rusistka.

Z jeho koncepcnej, vedeckej aj praktickej činnosti spomeňme len niekoľko skutočností. V roku 1965 - 1968 bol J. Koščo predsedom celoštátnej komisie pre výchovné poradenstvo pri MŠ ČSSR v Prahe. V tejto funkcii sa okrem iného podieľal na príprave Vyhlášky o krajských psychologických výchovných klinikách a strediskách pre voľbu povolania. Podľa nej sa konštituovali krajské psychologické výchovné kliniky a strediská pre voľbu povolania a okresné psychologické poradne a poradne pre voľbu povolania, ktoré dnes pod zmeneným názvom zamestnávajú a živia značný počet psychológov a pedagógov.

V rokoch 1967 - 1968 bol J. Koščo spoluzakladateľom Slovenskej psychologickej spoločnosti. Zastával funkciu jej predsedu (a záro-

veň podpredsedu Československej psychologickej spoločnosti), bol aj predsedom jej sekcie pedagogickej a poradenskej psychológie.

J. Koščo je autorom viac ako 150 vedeckých prác uverejnených v Československu aj v zahraničí. Jeho bibliografiu vydala ŠVK v Košiciach. Medzi najvýznamnejšie patrí - okrem monografií spomínaných v úvode - dielo *Predmet a systém psychologických vied* (1975).

Ocením celoživotného diela J. Košču aj v oblasti celoživotného poradenstva bola jeho nominácia Asociáciou výchovných poradcov SR na udelenie Veľkej medaily sv. Gorazda. Nominant si toto vyznamenanie prebral v Bratislave dňa 25. marca 2010 z rúk ministra školstva SR.

Na základe jeho autorstva koncepcie psychologicko-výchovného poradenstva v SR udeľuje Asociácia výchovných poradcov SR od roku 2010 Cenu Docenta Jozefa Košču.

29. júna 2010 usporiadal Inštitút psychológie FF PU v Prešove na počesť oslávenca (ktorý žije na dôchodku v Košiciach) a za jeho prítomnosti vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou s názvom *Psychologické poradenstvo na celoživotnej ceste človeka*. Jeho prínos pri zakladaní Katedry psychológie, pedagogiky a školskej praxe vtedajšej Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove ocenil medailou pri príležitosti 50. výročia založenia FF PU dekan Filozofickej fakulty R. Dupkala.

J. Koščo je pre ďalšie generácie vedcov a pedagógov inšpiráciou a príkladom toho, čo psychológovia vždy hlásali - to, že duševnou aktivitou si môže človek zachovať pamäť, myslenie a ostatné poznávacie procesy takmer bez ohľadu na pribúdajúce roky. Svoje dva výstupy na konferencii (30- a 20-minútový) predniesol ako jediný z referujúcich spamäti. Želáme si, aby sme sa s jubilantom mohli stretnúť na podobnom podujatí aj o ďalších päť rokov.

**Doc. PhDr. Š. Vendel, CSc.,  
Inštitút psychológie FF PU**

V dobrom zdraví a v plnej duševnej sviežosti sa v týchto dňoch dožíva svojich 90-tých narodenín doc. PhDr. Jozef Koščo, CSc., autor známych diel *Dejiny psychológie* a *Poradenská psychológia*, ktoré slúžia aj dnes ako učebnice pre študentov viacerých študijných programov Prešovskej univerzity. A pretože tento významný vedec a pedagóg pochádza z nášho kraja a jeho profesionálna dráha začala práve na východe v Košiciach a v Prešove, je namieste si jeho profesionálnu dráhu aspoň stručne pripomenúť.

Oslávenc sa narodil sa 15. októbra 1920 v Spišskej Novej Vsi, kde aj absolvoval v roku 1940 stredoškolské štúdium s maturitou na štátnom reálnom gymnáziu. Študoval na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity (po roku 1945 opäť premenovanej na Univerzitu Komenského) v Bratislave odbory filozofia - dejiny, so zameraním na psychológiu.

Po ukončení štúdia odtiaľ odišiel na východné Slovensko, kde bol poverený založiť a viesť pobočku Štátneho psychotechnického ústavu v Košiciach, neskôr premenovaného na Československý ústav práce. Za päť rokov pôsobenia pobočka tohto ústavu vyvíjala bohatú